

Bezoek aan Moskou van 17 tot en met 25 oktober 2009

Al een aantal jaren hebben we, Nellie mijn vrouw en ik, aan Remco van der Plaat en Zina Levina beloofd om eens naar Moskou te komen. Wanneer zij in Nederland zijn hebben we altijd contact en ze logeren regelmatig bij ons. Bovendien zit ik samen met Barbara Berns in de Werkgroep Moskou, die valt onder Stichting Helias. Helias ondersteunt de heilpedagogische en sociaal therapeutisch initiatieven in oost Europa. Voor Moskou is dat de Stichting Lemniscaat, die de heilpedagogische opleiding verzorgt en Toermalijn heeft opgericht, een dagverblijf voor mensen met een verstandelijke handicap. Verder zijn Remco en Zina de grondleggers van de nieuwe Camphillgemeenschap Chistye Klyutchi, die in Peresvetovo, 30 km oostelijk van Smolensk zal verrijzen. Het eerste woonhuis van waaruit vervolgens de bouw verder zal worden georganiseerd is momenteel in aanbouw.

Remco en Zina wonen in een bescheiden flatje. We voelen ons van harte welkom. Wanneer er niet gewerkt wordt speelt het leven zich voornamelijk af in de keuken met zijn vieren aan een klein tafeltje, de deur open, anders passen we er niet in. Het leven begint er wat later op de dag en onze gesprekken gaan tot laat in de avond door, rijkelijk overgoten met koffie, thee en sap. We proberen inzicht te krijgen in het leven in Moskou en spreken over de idealen, de hindernissen op het pad en over de hoop en overtuiging dat de gestelde doelen bereikt zullen worden.

Remco en Zina hebben een heel programma voor ons bezoek aan Moskou gemaakt. Hijzelf, de directeur Rudolf Grigoryan en de boekhoudster Katya Baitsur hebben ons elk een dag door Moskou rondgeleid. Een dankbare ervaring.

Op woensdag zijn we bij Remco en Zina thuis gebleven. 's Avonds kwam Olga op bezoek. Olga voert de directie over de bouwactiviteiten van Chistye Klyutchi. Afgelopen zomer is het fundament gelegd voor het eerste gebouw. Dit jaar zullen de muren van houten balken en het dak worden nog worden gebouwd. Wanneer er weer voldoende geld is kan het volgend jaar mei aan de binnenkant worden afgebouwd en een tweede woonhuis worden gebouwd. Een bevriende architect heeft hiervoor het ontwerp gemaakt. Olga is met al deze bouwactiviteiten fulltime bezig. Niets gaat hier vanzelf. Ze moet overal achteraan, vooral ook omdat alles tegen minimale vergoeding moet gebeuren. Ter plaatse is een bevriende oudere dame, waar ze soms een paar nachtjes kan logeren. In de zomer heeft ze daar gekampeerd. Behalve de bouw moeten de nutsvoorzieningen worden aangelegd en er zal een autonoom rioleringsysteem moeten worden ontwikkeld. Kortom, er is heel veel werk en heel veel geld nodig om dit verder te ontwikkelen. Er is bij alle betrokkenen een grote wil om dit tot stand te brengen.

Donderdag zijn we de hele dag in Toermalijn geweest en hebben we in de werkplaats meegedraaid en een deel van de avondvergadering bijgewoond. Toermalijn heeft een vast team van heel enthousiaste medewerkers. Iedereen werkt tegen een laag salaris, maar de vreugde van het werk en de gemeenschapszin maken veelgoed. Er is een behoorlijk aantal medewerkers en dat maakt het werk lichter. De medewerkers hebben allemaal de heilpedagogische opleiding gedaan of zijn daar nog mee bezig. De deelnemersgroep vraagt het nodige van de medewerkers. Over het algemeen is er een rustige sfeer en de dag is mooi ritmisch opgebouwd. Ongetwijfeld zal Toermalijn in de komende jaren zich verder professionaliseren. Toermalijn heeft een weverij, kaarsenmakerij, pottenbakkerij en een kleine houtwerkplaats. Verder is er één heilpedagogisch klaslokaal waarin drie klassen ieder een deel van de week les krijgen. Er is een klas voor de jongste kinderen (6-8 jaar), de wat oudere kinderen (11-13 jaar), en de oudste kinderen (14-17 jaar). In de avondvergadering heeft het

team aan ons gevraagd wat we hadden waargenomen door de dag heen. We hebben open en eerlijk onze feedback gegeven, en vooral onze bewondering en waardering uitgesproken over wat zij tot stand hebben gebracht.

Toermalijn is gehuisvest op de onderste verdieping en de kelder van een flatgebouw. De ruimtes zijn door de medewerkers met eenvoudige middelen opgeknapt. De voorzieningen zijn minimaal. Eigenlijk is alles toe aan een grondige renovatie en verbouwing om een en ander meer geschikt te maken voor het werk. Het gebouw, eigendom van de gemeente Moskou, was tot voor kort bij niemand in beheer, maar een aantal maanden geleden werd de verantwoordelijkheid voor het gebouw toebedeeld aan de plaatselijke municipaliteit, de onderste bestuurslaag van Moskou. Vervolgens kreeg Toermalijn de aanzegging dat ze er per 1 september uit moesten. Met veel moeite hebben ze uitstel gekregen tot 1 januari a.s. Onder de druk van deze aanzegging heeft Rudolf een openbrief aan de President in het nieuwe life journal van Toermalijn geplaatst, waarin hij de noodklok voor Toermalijn heeft geluid. Medvedev heeft zelf een aanwijzing gegeven dat hieraan iets moest gebeuren! Dat is wel heel bijzonder. Dit heeft tot een aantal gesprekken geleid. Voorlopig is de toezegging gedaan dat Toermalijn vijf jaar mag blijven zitten.

Toen we met Remco de eerste dag op pad waren hadden we in de Wassili Baseliek een toevallige ontmoeting met Michel Krielaars, correspondent van het NRC Handelsblad. Deze had via een gezamenlijke kennis ook van de situatie van Toermalijn gehoord. Hij had een ontmoeting met Remco op zijn programma staan. Zo zie je maar. Wellicht kan hij een van de schakels worden in het netwerk rond Toermalijn.

Op zaterdag kwam Truida de Raaf uit Nederland om een week les te geven aan de opleiding. Zo konden we op de laatste dag onze Moskouse ervaringen met haar delen.

In de komende jaren heeft Toermalijn, maar ook Chistye Klyutchi onze steun hard nodig. De Werkgroep Moskou wil graag de kring van Donateurs voor deze initiatieven uitbreiden en op deze wijze een substantiële geldstroom op gang brengen. Remco van zijn kant steekt heel veel energie in het vinden van fondsen die zijn initiatieven willen ondersteunen. In de afgelopen jaren is het hem steeds gelukt Lemniscaat, Toermalijn en nu ook Chistye Klyutchi met kleine stappen verder te brengen.

Wie deze Russische initiatieven wil steunen kan zijn bijdragen overmaken op Stichting Helias, fonds Heilpedagogie Moskou rekening 7727098 o.v.v. Toermalijn of Chistye Klyutchi.

Je kunt ook donateur worden, of iemand vragen om donateur te worden! Neem in dat geval contact op met Barbara Berns, telefoon: 030-2213384, email: b.berns@casema.nl

Nico Engelaer, Den Dolder